

Sygn. akt II Ca 642/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Arkadiusz Lisiecki
Sędziowie	SSO Grzegorz Ślęzak SSR del. Przemysław Maciejewski (spr.)
Protokolant	sekr. sądowy Anna Owczarska

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa małoletniego I. K. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową M. S.

przeciwko P. K.

o alimenty

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 22 sierpnia 2013 roku, sygn. akt III RC 405/12

- zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym i drugim sentencji w ten sposób, że zasądzone od pozwanego na rzecz małoletniego powoda alimenty po 700 złotych miesięcznie podwyższa do kwoty po 1.000 (jeden tysiąc) złotych miesięcznie, a w pozostałej części apelację oddala;
- znosi wzajemnie koszty procesu za instancję odwoławczą między stronami.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 642/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 22 sierpnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. po rozpoznaniu sprawy z powództwa I. K. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową M. S. przeciwko P. K. o alimenty:

- zasądził od pozwanego P. K. na rzecz małoletniego I. J. K. w kwocie po 700 złotych miesięcznie, płatne poczynając od dnia 17 lipca 2012 roku, płatne w terminie do 10-tego każdego miesiąca do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniego - M. S. z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat;
- oddalił powództwo w pozostałej części;

3. przyznał kuratorowi - M. C. wynagrodzenie w kwocie 70 złotych za reprezentowanie nieznanego z miejsca pobytu pozwanego P. K. , którą to kwotę nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa (Kasa Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.);
4. nie obciążył pozwanego P. K. kosztami procesu;
5. zniósł wzajemnie koszty procesu między stronami;
6. nadał wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

Małoletni I. K. urodził się (...) roku w P. (...). Pochodzi ze związku pozamałżeńskiego M. S. i pozwanego. Chłopiec rozwija się prawidłowo i jest zdrowy. Uczęszcza do I klasy szkoły podstawowej. Uczy się dobrze. Komplet podręczników do szkoły w roku szkolnym 2012/13 kosztował 300 zł, przybory 60 zł, ubezpieczenie 30 zł, komitet rodzicielski 40 zł, strój na wychowanie fizyczne 40 zł obuwie po szkole 25 zł. Przedstawicielka ustawowa małoletniego zakupiła mu dwie pary obuwia po szkole w tym roku szkolnym.

Powód jest objęty stałą terapią logopedyczną. Zajęcia odbywają się raz w tygodniu i trwają 60 minut. Koszt jednostki logopedycznej (30 minut) wynosi 40 zł.

Matka małoletniego kupuje mu zestawy podręczników do ćwiczeń logopedycznych. W tym roku zakupiła około 14 takich podręczników, przy czym koszt jednego to 30-40 zł plus koszty przesyłki kurierskiej 17 zł.

Małoletni jest niejadkiem w związku z tym jego matka kupuje mu szynkę za 27 zł za kg, kabanosy 14 zł jedna mała paczka.

Ostatnio z odzieży matka powoda kupiła mu buty na lato za 25 zł, 4 koszulki, które kosztowały od 14 do 16 zł za sztukę, szorty za 19 zł i za 34 zł.

I. mieszka z matką w jej domu jednorodzinnym o powierzchni 180 m². Koszty utrzymania tegoż domu w całości ponosi przedstawicielka ustawowa małoletniego. Są to koszty ogrzewania gazowego – 7.000 zł na cały rok, energii elektrycznej 300 zł co dwa miesiące, woda od 80 - 150 zł co miesiąc, śmieci 11 zł miesięcznie.

M. S. oprócz w/w domu innego majątku nie ma, oszczędności nie posiada. Ma dług - zaciągnięty w Banku (...) kredyt hipoteczny w kwocie 70.000 zł, który spłaca w miesięcznych ratach po 500 zł. Do całkowitej jego spłaty pozostało jeszcze 40.000 zł.

M. S. z zawodu jest geografem. Zatrudniona jest w (...) Sp. o. o. w W. na czas nieokreślony z wynagrodzeniem brutto w miesiącu marcu 2013 roku w kwocie 2.600 zł, w kwietniu 2013 roku w kwocie 2.600 zł i maju 2013 roku w kwocie 2.800 zł.

W okresie od października 2011 roku do marca 2012 roku pozwany nie płacił żadnych kwot na utrzymanie małoletniego. Od kwietnia 2012 roku P. K. płacił nieregularnie powyższym tytułem kwoty po 400 zł miesięcznie. Od października 2012 roku zaprzestał płacenia jakichkolwiek kwot na utrzymanie syna. Pozwany z wykształcenia jest inżynierem elektrykiem.

P. K. jest właścicielem lokalu własnościowego położonego w Ł. przy ul. (...) oznaczonego nr (...). Od dwóch lat pozwany wynajmuje powyższy lokal.

P. K. w dniu 2 czerwca 2011 roku przelał na konto matki powoda tytułem „dobrowolnych alimentów” kwotę 1.000 zł, w dniu 10 czerwca 2011 – 1.000 zł, w dniu 30 czerwca 2011 roku – 2.000 zł, w dniu 30 lipca 2011 roku – 2.000 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd zważył, iż powództwo jest zasadne jedynie częściowo.

Podstawę prawną niniejszego rozstrzygnięcia stanowi art. 133 par 1 KRO, w myśl którego rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Art. 133 KRO określa istnienie obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dziecka, jeżeli nie jest ono w stanie utrzymać się samodzielnie, a dochody z jego majątku nie wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania, albo jeżeli dziecko jest wprawdzie w stanie utrzymać się samodzielnie ale znajduje się w niedostatku.

Obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka mieści się w katalogu obowiązków troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka wynikający z art. 96 KRO. Zakres powyższego obowiązku jest wypadkową dwóch przesłanek określonych w art. 135 § 2 KRO. Z jednej strony są to usprawiedliwione potrzeby uprawnionego z drugiej zaś możliwości majątkowe i zarobkowe zobowiązanych.

Owe usprawiedliwione koszty utrzymania to zarówno te podstawowe związane z wyżywieniem, zakupem odzieży, leczeniem, szkołą ale i wypoczynkiem jak i te związane z rozwojem duchowym dziecka, rozwijaniem jego talentów. Te koszty 8-letniego I. rozwijającego się prawidłowo, ale przeciętnie, uczęszczającego do I klasy szkoły podstawowej, dla którego zakup podręczników to kwota 300zł miesięcznie, przyborów 60 zł, ubezpieczenie 30zł i komitetu rodzicielskiego 35 zł, uczęszczającego na terapię logopedyczną (80 zł tygodniowo) Sąd określił uwzględniając również nabyte dla niego ostatnio obuwie i odzież na kwotę 1.000 zł miesięcznie.

W związku z tym zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem alimentów kwotę 700 zł miesięcznie.

Sąd uwzględnił również okoliczność przewidzianą w art. 135 § 2 KRO a mianowicie wykonywanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie może polegać także w całości lub w części na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie.

W związku z tym matka powoda, która zajmuje się jego wychowaniem powinna być przynajmniej w znacznej części zwolniona z ponoszenia kosztów utrzymania małoletniego. Co też Sąd uwzględnił ustalając wysokość alimentów.

Przez możliwości majątkowe i zarobkowe osób zobowiązanych, o których mowa w powyższym artykule należy rozumieć zgodnie z wytycznymi SN w sprawach o alimenty z dnia 16 grudnia 1987 roku nie tylko faktyczne dochody ale te, które strona zobowiązana z tytułu alimentów jest w stanie osiągnąć przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych zdolności umysłowych i stanu zdrowia.

W niniejszej sprawie Sąd nie mógł ustalić możliwości zarobkowych a i też pełnych majątkowych pozwanego z uwagi na fakt, iż jest on osobą nieznaną z miejsca pobytu Pewnym składnikiem majątku P. K. jest jego mieszkanie położone w Ł. przy ul (...) oznaczone nr (...), które wynajmuje i prawdopodobnie osiąga dochód Ustalając wysokość alimentów Sąd nie może pominąć zasady, iż dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami. W sytuacji gdy dochody pozwanego nie są znane zaś matka powoda osiąga dochód w kwocie od 2.600 do 2.800 zł brutto miesięcznie to alimenty na 8-latkę rozwijającego się prawidłowo ale przeciętnie nie powinny wynosić 3A dochodów netto jego matki ,albowiem zachwiana zostaje zasada równej stopy życiowej. Sąd oddalił żądanie zasądzenia alimentów zaległych. Istotą alimentów jest zaspakajanie bieżących potrzeb uprawnionego. Tylko wyjątkowo może być uwzględnione żądanie alimentów zaległych jeżeli są niezaspokojone potrzeby uprawnionego z czasu przed wytoczeniem powództwa lub, że są długi. Przedstawicielka ustawowa małoletniego nie wykazała w toku procesu, iż jakieś potrzeby małoletniego nie zostały zaspokojone lub, że powstały długi związane z zaspokojeniem tychże potrzeb. Matka powoda ma wprawdzie dług w banku z w postaci kredytu hipotecznego ale ten miał inne przeznaczenie.

W pozostałym zakresie Sąd oddał żądanie jako zbyt wygórowane i nieodpowiadające przesłankom z art. 135 KRO.

Sąd nie obciążył pozwanego kosztami postępowania w sprawie na podstawie art. 102 KPC.

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 KPC Sąd nadał wyrokowi w części zasądzającej alimenty rygor natychmiastowej wykonalności.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik powódki zaskarżając go w części oddalającej powództwo (pkt 2) oraz w zakresie kosztów procesu (pkt 5) i zarzucając mu:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, polegające na przyjęciu, że zasądzona kwota alimentów w wysokości 700 zł miesięcznie jest adekwatna do usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda i możliwości zarobkowych pozwanego oraz sposobu wykonywania przez matkę obowiązku alimentacyjnego względem dziecka,
- sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegającą na przyjęciu, że koszty utrzymania małoletniego syna stron wynoszą 1.000 zł miesięcznie,
- naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, a w szczególności art.233 § 1 KPC, poprzez błędną ocenę materiału dowodowego, bez wszechstronnej jego analizy, dokonanie dowolnych ustaleń, m.in. co do zakresu usprawiedliwionych potrzeb dziecka i kosztów jego utrzymania, pominięcie kwestii możliwości zarobkowych pozwanego, wysokości uiszczanych przez niego wcześniej dobrowolnie na rzecz syna alimentów, a także w zakresie oceny sytuacji materialnej rodziców powoda.

W oparciu o powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest częściowo uzasadniona a jej skutkiem jest zmiana zaskarżonego orzeczenia. Jak słusznie podnosi skarżący w apelacji Sąd Rejonowy nie rozważył wszechstronnie całego materiału dowodowego dopuszczając się naruszenia przepisów art. 133 KRO i art. 135 KRO i nietrafnie ustalił zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda co miało wpływ na wysokość zasądzonych na jego rzecz alimentów.

W myśl art. 133 § 1 KRO rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie. Zgodnie zaś z art. 135 § 1 KRO zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Trzeba przy tym zwrócić uwagę na fakt, iż przy określaniu wysokości alimentów należy mieć na względzie współzależność jaka zachodzi między usprawiedliwionymi potrzebami uprawnionych a możliwościami majątkowymi i zarobkowymi zobowiązanego. Wyraża się ona bowiem w tym, iż usprawiedliwione potrzeby powinny być zaspokojone w takim zakresie w jakim na to pozwalają możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego.

Z materiału dowodowego zgromadzonego przez Sąd i instancji wynika, iż możliwości zarobkowe obowiązanego są wyższe niż przyjął Sąd. Z przedstawionych przez stronę powodową wyciągów bankowych za okres październik 2010 – luty 2011 wynika bezspornie, iż wynagrodzenie za pracę pozwanego jeszcze w styczniu 2011 roku oscylowało w granicach 11.000 zł. Przy czym, jak wynika z tytułu przelewów, było to bezsprzecznie wynagrodzenie za pracę. Jednocześnie – co wynika z przelewów załączonych do apelacji - wskazać należy, iż pozwany dobrowolnie płacił alimenty na małoletniego powoda w kwotach nawet po 2.000 zł jednorazowo nie tylko w okresie czerwiec – sierpień 2011 roku ale także we wcześniejszym okresie, co wskazuje, iż jego możliwości zarobkowe w owym czasie pozwalały z tak określonego przez obowiązek wywiązywać się. Mając jednak na uwadze, iż powyższe dane pochodzą sprzed ponad dwóch lat należy jednocześnie mieć na uwadze, iż te możliwości na dzień wyrokowania mogły ulec zmianie, tym bardziej, iż nie wiadomo czy pozwany pracuje, gdzie jest zatrudniony, na podstawie jakiej umowy, czy prowadzi działalność gospodarczą.

Mając te okoliczności na uwadze z jednej strony zaś z drugiej potrzeby dziecka, które ma dopiero 8 lat, należałoby usprawiedliwione potrzeby dziecka określić na poziomie 1.500 zł nie zaś – jak przyjął Sąd I instancji – w kwocie 1.000 zł. Rozmiar usprawiedliwionych potrzeb dziecka niezadowolonego jeszcze do samodzielnego utrzymania się, które

obowiązani są zaspokoić jego rodzice, jest szerszy ze względu na stosowane przy ustalaniu tych potrzeb kryterium równej stopy życiowej. Dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami zarówno wtedy, gdy żyją z nimi wspólnie, jak i wtedy, gdy żyją oddzielnie. Oznacza to, że rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne odpowiadające tym, w jakich żyją sami.

Nie ulega wątpliwości, iż wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest w stanie samo się utrzymać może polegać także w całości lub w części na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie (art. 135 § 2 KRO). W taki też sposób swój obowiązek alimentacyjny wobec małoletniego powoda realizuje matka a który to wkład należy ocenić na nie mniejszy niż 500 zł.

Mając zatem na względzie powyższe rozważania żądanie podwyższenia alimentów od pozwanego należy uznać za usprawiedliwione do kwoty po 1.000 zł i takiej też części Sąd Okręgowy uznał za konieczne skorygowanie zaskarżonego wyroku.

W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 KPC oddalił apelację strony powodowej jako bezzasadną.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą orzeczono na podstawie art. 100 KPC w zw. z art. 391 § 1 KPC znosząc wzajemnie koszty procesu za instancję odwoławczą.

Na oryginale właściwe podpisy